Yttrande
BUN 2026/1728
20 oktober 2026

Utbildningsdepartementet

Yttrande U2026/01492 Region Gotland Remiss. Spetsutbildning i musik i grundskolan - en försöksverksamhet

Sammanfattning
Region Gotland (Gotlands kommun) har inga invändningar mot förslaget. Regionen bedömer att spetsutbildning i musik kan skapa nya möjligheter för särskilt begåvade elever, men vill framhålla förutsättningar avseende transporter, likvärdighet, kompetensförsörjning och långsiktigt finansierade kostnader för att reformen ska vara genomförbar även i glesbygdskommuner.

Yttrande
Promemorian Spetsutbildning i musik i grundskolan – en försöksverksamhet (Ds 2026:13) presenterar ett förslag om att införa en försöksverksamhet där kommuner kan erbjuda särskilt intresserade och särskilt begåvade elever i musik en fördjupad utbildning i grundskolan.

Region Gotland har inga invändningar mot förslaget som sådant. Det är positivt att möjligheten till fördjupad utbildning inom musik kan erbjudas.

En huvudman för grundskola ansöker om att få bedriva spetsutbildning. Det innebär att förslaget inte medför någon skyldighet för en kommun att inrätta sådan utbildning, utan utgör en möjlighet.

För Region Gotland, liksom för andra glesbygdskommuner, finns praktiska och organisatoriska utmaningar kopplade till de krav som ställs på försöksverksamheten. Gotlands grundskola består av många mindre, geografiskt spridda skolor.

Det är sannolikt att elever med särskild begåvning inom musik finns över hela ön. Sett till det totala antalet elever inom Region Gotland kommer spetsutbildning endast att kunna anordnas på en ort. Detta innebär att elever som bor långt från denna ort kan få betydande resväg.

Ur ett likvärdighetsperspektiv kan det påverka familjer med begränsade ekonomiska resurser samt vårdnadshavare som har svårare att stödja omfattande resor och

Region Gotland
Besöksadress Visborgsallén 19
Postadress SE-621 81 Visby
Telefon +46 (0)498 26 90 00
E-post registrator-bun@gotland.se
Org nr 212000-0803
Webbplats www.gotland.se

övning. Promemorian skriver inte fram hur transport till och från försöksverksamheten ska organiseras. Region Gotland tolkar promemorian som att ansvaret för transport till och från utbildningen i huvudsak kommer att vila på vårdnadshavarna. Om inte behöver det klargöras hur ökade kostnader för skolskjuts och elevtransporter hanteras och finansieras, särskilt i geografiskt vidsträckta kommuner. Dessa aspekter är särskilt viktiga för att möjliggöra deltagande från glesbygdskommuner.

Elevernas arbetsbelastning behöver bevakas då resor, tid för egen repetition och övrigt skolarbete kan göra att tid för fritid och rekreation inte får tillräckligt utrymme. Det gäller särskilt de yngsta eleverna.

Om försöksverksamheten innebär en utökning av läsåret med ytterligare skoldagar påverkas även organiseringen av lärares arbetstid och tid för ferie. Även elevernas lov kan komma att påverkas. Det framgår att läsåret ska förlängas till 240 dagar, det framgår dock inte när och hur dessa dagar ska förläggas. Det kan inte uteslutas att delar av verksamheten behöver förläggas till kvällar och helger. Det påverkar den tid som normalt sett används för elevernas fritid, vilket även bör beaktas.

Försöksverksamheten ställer dessutom krav på särskild kompetens, bland annat för genomförande av antagningsprov och bedömning av elevernas musikaliska färdigheter. Det kan innebära behov av att förstärka eller komplettera den kompetens som finns inom grundskolan. Region Gotland har idag svårt att rekrytera behöriga musiklärare.

En spetsutbildning behöver också organiseras på ett sådant sätt att eleverna ges möjlighet att tillgodogöra sig utbildningens övriga delar samtidigt som de deltar i den fördjupade musikundervisningen.

Vidare kan försöksverksamheten medföra behov av anpassade lokaler och utrustning för musikundervisning, både för undervisning i grupp och individuellt. Den kapaciteten finns inte fullt ut inom grundskolan på Gotland i dag, vilket kan innebära behov av investeringar och ökade kostnader.

Region Gotland har samtidigt ett rikt musikliv och det finns förutsättningar för samverkan med andra aktörer inom musikområdet. En sådan samverkan skulle kunna bidra med kompetens och ett underlag för rekrytering av lärare med kompetens för spetsutbildning i musik.

En spetsutbildning i musik skulle också kunna stärka Region Gotlands profil som kultur- och musikregion.

Region Gotland har också en kulturskola där elever får ansöka om att delta. Med en spetsutbildning i musik kan kulturskolans verksamhet om möjligt utvecklas och utgöra en resurs för eleverna inom utbildningen. Samtidigt skulle fler elever kunna erbjudas plats i kulturskolan, eftersom en del av de elever som idag deltar i kulturskolans undervisning sannolikt också skulle kommat att antas till spetsutbildningen. Inom kulturskolan skulle antagningsprov och bedömning av elevernas musikaliska färdigheter kunna genomföras.

Möjligheten att söka statsbidrag för försöksverksamheten är positiv. Samtidigt innebär det faktum att statsbidragets storlek och varaktighet inte kan garanteras en osäkerhet kring de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna. För Region Gotland är

det angeläget att finansieringen av de kostnader som försöksverksamheten medför är långsiktig, permanent och förutsägbar.

Barn- och utbildningsnämnden

Oscar Lindster
Ordförande Barn- och utbildningsnämnden

Ester Alavei
Förvaltningsdirektör utbildnings- och arbetslivsförvaltningen